

Připomínky veřejné ochránkyně práv

k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, a některé související zákony

(č. j. předkladatele MPSV-2019/239277-510/2)

OBECNÉ PŘIPOMÍNKY

Navrhovaná úprava podle důvodové zprávy cílí na zvýšení kvality poskytování sociálních služeb, na efektivnější zajištění potřeb klientů sociálních služeb a také na zesílení ochrany jejich práv. Tyto cíle mají být dosaženy mimo jiné tím, že se zavádí personální standard, materiálně-technický standard a také se vymezují nové standardy kvality sociálních služeb.

Současná právní úprava nestanoví konkrétní obsah personálního a materiálně-technického standardu. Předkladatel navrhuje odstranit tento nedostatek tak, že podle § 79 písm. h) a i) je podmínkou registrace zajištění minimálních personálních podmínek a také zajištění materiálně-technických podmínek odpovídajících druhu poskytovaných sociálních služeb, jejichž obsah již má být stanoven **prováděcím právním předpisem**. Vítám zakotvení zmocnění k vydání těchto prováděcích předpisů. Za problematické však považuji to, že předkladatel zároveň **nepředložil ani daný prováděcí právní předpis, ani jeho teze**.¹

Takový postup není v souladu s čl. 10 odst. 5 legislativních pravidel vlády, podle kterého je součástí materiálu předloženého k projednání vládě a Legislativní radě vlády **návrh prováděcího předpisu** (návrh nařízení vlády nebo **návrh vyhlášky**) nebo **teze prováděcího předpisu**, pokud návrh zákona obsahuje zmocnění k vydání prováděcího předpisu a tento prováděcí předpis má nabýt účinnosti současně se zákonem.

Bez znalosti obsahu prováděcích předpisů nelze posoudit, zda bude nastavení parametrů ve standardech opravdu dostačující. Předmětná novela tak není v tomto ohledu dostatečně propracovaná a nelze určit její dopad.

Stejný problém vidím v právní úpravě standardů kvality sociálních služeb v navrhovaném zákonu. I zde totiž předkladatel v § 99 odst. 3 stanoví, že „*obsah jednotlivých standardů kvality a bodové hodnocení stanoví prováděcí právní předpis*“. Konkrétní znění tohoto prováděcího právního předpisu také nebylo předloženo společně s navrhovaným zákonem. Standardy kvality sociálních služeb přitom zásadně určují úroveň poskytování sociálních služeb, která nesmí být do budoucna snižována.

Tato připomínka je zásadní.

¹ Předkladatel v říjnu 2019 předložil pouze nelegislativní materiály (přehled dopadů návrhu právního předpisu), a to s názvem „*Návrh vyhlášky, kterou se upravují kritéria personálního a materiálně technického zabezpečení poskytování sociálních služeb*“ (MPSV-2019/172175-51) a „*Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách*“ (MPSV-2019/172175-51). Tyto dokumenty však neobsahovaly žádné konkrétní návrhy právních předpisů.

KONKRÉTNÍ PŘIPOMÍNKY

A. K části první, čl. I

1. K bodu 3 (§ 2)

Česká republika se ratifikací Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením² zavázala zajistit místně, časově i finančně dostupné individualizované sociální služby pro lidi s postižením. Domnívám se, že současná právní úprava dosud dostatečně silně nezakotvuje právní nárok na dostupnost všech druhů sociálních služeb.

Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 23. ledna 2018, sp. zn. I. ÚS 2637/2017, dovedil, že § 38 zákona o sociálních službách zakotvuje veřejné subjektivní právo fyzických osob v nepříznivé sociální situaci na dostupnost vhodných služeb sociální péče a tomu odpovídající povinnost veřejné moci dostupnost vhodných sociálních služeb zajistit [ve spojení s § 95 písm. g)]. Jsem však přesvědčena, že je nutné tento nárok výslovně zakotvit pro všechny druhy sociálních služeb (§ 32), nejen pro služby sociální péče.

V § 2 odst. 2 větě třetí proto navrhuji vložit za slova „služby“ slova „musí být časově a místně dostupné,“.

(„Sociální služby **musí být časově a místně dostupné**, musí být poskytovány v zájmu osob a v náležitě kvalitě takovými způsoby, aby bylo vždy důsledně zajištěno dodržování lidských práv a svobod.“)

Tato připomínka je zásadní.

2. K bodu 6 [§ 3 písm. k)]

Rovněž osoby v I. stupni závislosti mají a musejí mít pečující osobu, proto by bylo vhodné, aby zákon pečující osobou rozuměl také osobu blízkou, která poskytuje pomoc osobě, jíž byl přiznán příspěvek na péči v I. stupni závislosti. Důvod, pro který se za pečující osobu nepovažuje osoba blízká, která poskytuje pomoc osobě, jíž byl přiznán příspěvek na péči v I. stupni závislosti důvodová zpráva nevysvětluje.

V § 3 písm. k) navrhuji za slova „na péči v“ vložit text „I.“.

[„k) pečující osobou osoba blízká, která poskytuje pomoc osobě, jíž byl přiznán příspěvek na péči v I., II., III., nebo IV. stupni závislosti, a osoba, které je vypláceno dlouhodobé ošetřovné z nemocenského pojištění z důvodu péče o osobu potřebující poskytování dlouhodobé péče v domácím prostředí“.]

Tato připomínka je zásadní.

3. K bodu 18 (§ 22 odst. 3)

Ponechání volby výše srážek na úvaze krajské pobočky Úřadu práce nepovažuji za vhodné. Podobně jako je tomu u provádění srážek podle zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, apeluji na stanovení minimální částky, která musí být oprávněné (a v případě srážek též povinné) osobě z příspěvku vyplacena, aby si mohla zajistit (zaplatit) alespoň

² Úmluva o právech osob se zdravotním postižením vyhlášená ve Sbírce mezinárodních smluv pod č. 10/2010 Sb. m. s., ve znění účinném od 28. října 2019.

nejzákladnější péči a neocitla se zcela bez pomoci nebo se nedostala do situace, že by si na zaplacení pomoci musela půjčovat peníze, a tím se zadlužovat.

V § 22 odst. 3 proto navrhuji vložit za druhou větu novou větu třetí, která zní: „Po provedení srážky musí povinné osobě zůstat nejméně částka ve výši poloviny přiznaného příspěvku.“

(„O povinnosti vrátit přeplatek podle odstavců 1 a 2 rozhoduje krajská pobočka Úřadu práce, která příspěvek vyplácí nebo naposledy vyplácela. Přeplatek může být srážen z běžně vypláceného nebo později přiznaného příspěvku, pokud se příjemce příspěvku s krajskou pobočkou Úřadu práce nedohodnou jinak. **Po provedení srážky musí povinné osobě zůstat nejméně částka ve výši poloviny přiznaného příspěvku.** Přeplatky vybírá krajská pobočka Úřadu práce, která o povinnosti vrátit přeplatek rozhodla.“)

Tato připomínka je zásadní.

4. K bodu 23 (§ 25 odst. 2)

Za posledních několik let jsem se nesečkala s jedinou stížností, která by směřovala na průtahy v sociálním šetření. Za zásadní problém však považuji zjištěné průtahy při posuzování zdravotního stavu. Osobně proto neshledávám potřebu legislativně upravovat lhůtu, ve které by mělo být sociální šetření *započato*.

Konkrétní připomínku mám k použití výrazu „započne“. V textu není tento pojem nijak vysvětlen a není proto zřejmé, zda stačí ve lhůtě oslovit žadatele a domluvit si s ním termín sociálního šetření, nebo se jím rozumí faktické provedení sociálního šetření.

Chce-li zákonodárce novým ustanovením zajistit urychlení sociálního šetření, měl by se zabývat i otázkou, zda je dodržení lhůty pro Úřad práce technicky proveditelné, a to ať už s ohledem na počet sociálních pracovníků, ale i například na počet služebních vozů. RIA se tímto tématem nezabývá.

Tato připomínka je zásadní.

5. K bodu 32 (§ 33a)

Předkladatel nově zavádí tzv. sociální službu komunitního charakteru. S ohledem na to, že navrhované znění zákona obsahuje pouze definici této služby a dále nijak nespécifikuje možnosti a podmínky jejího využití v rámci systému sociálních služeb, **nemohu s návrhem v této podobě souhlasit.**

Potřebu definovat sociální službu komunitního charakteru předkladatel odůvodňuje tím, že se s pojmem komunitní služba či služba poskytovaná v přirozeném prostředí již běžně pracuje, a to i ve strategických dokumentech týkajících se sociálních služeb. Co je myšleno komunitní službou, je pak v navrhovaném znění (§ 33a) přesně vymezeno s tím, že definice je stanovena bez ohledu na druh či formu registrované sociální služby.

Kromě definice však navrhované znění s pojmem sociální služba komunitního charakteru nijak dál neparčuje. Není stanoveno, které služby by měly definici služby komunitního typu naplňovat (zda by ji měly naplňovat nově vznikající služby či služby určitého typu), jestli splněním definice služby získají nějakou výhodu (dosáhnou oproti jiným službám na lepší

financování), kdo bude splnění podmínek posuzovat, atd. O uplatnění nově zaváděného pojmu mlčí také důvodová zpráva.

Oceňuji, že předkládaný návrh v souladu s Úmluvou o právech osob se zdravotním postižením³ zdůrazňuje nezbytnost poskytování sociálních služeb v přirozeném sociálním prostředí. Samotné definování služby komunitního typu však podle mého názoru nestačí. Je třeba současně zakotvit její další využití, například právě povinnost naplňovat tuto definici pro nově vznikající služby či pro určitý typ služeb, nebo motivovat služby k tomu, aby usilovaly o její naplnění. V tomto je třeba navrhované znění doplnit.

Tato připomínka je zásadní.

6. K bodům 43–45 (§ 48)

Vymezení práv a povinností dětí umístěných do domova na základě předběžného opatření nebo rozhodnutí o nařízení ústavní výchovy (potažmo osob odpovědných za jejich výchovu) a ředitelů zařízení (byť provedeno odkazem na zákon č.109/2002 Sb.) bylo vypuštěno bez náhrady. Žádáme, aby tato práva a povinnosti byla do zákona doplněna.

Tato připomínka je zásadní.

7. K § 48 (nad rámec návrhu)

Jedním z titulů pro umístění dítěte s postižením do domova pro osoby se zdravotním postižením (podle návrhu nově do domova sociální péče) je smlouva o poskytnutí sociální služby, uzavřená jeho zákonným zástupcem.

Umístění **dítěte s postižením** do ústavu, byť se souhlasem jeho zákonného zástupce, je zásahem do jeho **práva na život v rodinném prostředí**, zaručeného čl. 23 odst. 3 Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením. Za účelem naplnění tohoto práva se přitom stát zavázal poskytovat dětem s postižením a jejich rodinám **včasné a komplexní informace, podporu a služby v komunitě**.⁴ Pokud nejsou nejbližší příbuzní schopni o dítě s postižením pečovat, je stát povinen vyvinout veškeré úsilí k **zajištění náhradní péče v rámci širší rodiny**, a pokud to není možné, v rámci společenství **v rodinném prostředí**.⁵

Aby mohl stát plnit své závazky vůči dítěti s postižením, měl by se o jeho umístění do pobytové sociální služby dozvědět co nejdříve. Podle platné právní úpravy je však poskytovatel sociálních služeb povinen o této skutečnosti informovat orgán sociálně-právní ochrany dětí teprve tehdy, pokud umístění trvá déle než 6 měsíců [ustanovení § 6 písm. f) zákona o sociálně-právní ochraně dětí ve spojení s § 10 odst. 4 téhož zákona]. Pro srovnání, zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc je povinno neprodleně informovat příslušný orgán sociálně-právní ochrany již o přijetí dítěte.⁶

3 Zejména s čl. 19 Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením přijaté Valným shromážděním OSN dne 13. prosince 2006. In: Sdělení č. 10/2010 Sb. m. s. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí o sjednání Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 13. 1. 2020].

4 Čl. 23 odst. 3 a čl. 19 Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením.

5 Čl. 23 odst. 5 Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením.

6 Ustanovení § 42 odst. 12 zákona o sociálně-právní ochraně dětí, v platném znění.

V § 48 proto navrhuji doplnit nový odstavec 4, který zní:

„Poskytovatel sociálních služeb je povinen neprodleně oznámit příslušnému orgánu sociálně-právní ochrany dětí uzavření smlouvy o poskytnutí sociální služby v domově sociální péče dítěti.“

Tato připomínka je zásadní.

8. K § 54 (nad rámec návrhu)

Problematikou rané péče jsem se intenzivně zabývala v posledním roce při monitorování článku 23 Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením. V rámci výzkumné činnosti v této oblasti jsem se setkala s připomínkami k zákonem stanovené hranici 7 let věku dítěte, do které lze poskytovat sociální službu raná péče. Změnu podporují poskytovatelé sociální služby raná péče a také rodiče.⁷ Ukázalo se, že v některých případech není omezení poskytování této sociální služby pevnou věkovou hranicí přiléhavé ke specifickým potřebám dítěte s postižením.

Vzhledem k nízkému povědomí o této sociální službě⁸ může docházet k situacím, kdy se rodina o rané péči dozví až v pozdějším věku dítěte a pomoc není poskytována dostatečně dlouhou dobu. Období sedmi let věku je také obvykle dobou, kdy dítě nastupuje do školy a rodina se dostává do nových obtížných situací, ve kterých by uvítala pomoc.⁹

Uvědomuji si, že systém sociálních služeb má určitou strukturu a není mým zájmem jej v tomto případě nějak zásadně prolamovat. Domnívám se však, že ve zcela konkrétních a odůvodněných případech by sociální služba raná péče mohla být dítěti s postižením a jeho rodině poskytována i poté, kdy dítě dosáhne věku sedmi let. Ranou péči totiž považuji v soustavě sociálních služeb za unikátní. A to s ohledem na její komplexní přístup k dítěti s postižením a jeho rodině.

V § 54 odst. 1 větě první navrhuji za slovo „věku“ vložit slovo „zpravidla“.

(„Raná péče je terénní služba, popřípadě doplněná ambulantní formou služby, poskytovaná dítěti a rodičům dítěte ve věku **zpravidla** do 7 let, které je zdravotně postižené, nebo jehož vývoj je ohrožen v důsledku nepříznivého zdravotního stavu.“)

Tato připomínka je zásadní.

9. K bodu 47 a 48 (§ 56)

Předkladatel mění název „tlumočnické služby“ na „tlumočení a zprostředkování komunikace pro osoby se sluchovým postižením a hluchoslepé osoby“. Společně s názvem mění také definici tohoto typu služby, aby název i obsah lépe odpovídaly potřebám klientů a obsahu poskytovaných služeb. **Nadále však nenalézám konkrétní vymezení podmínek poskytování této služby a danou úpravu tak považuji za nedostatečnou.**

7 Analýza situace rané péče v České republice za rok 2015 [online]. Praha: Nadační fond Avast. ©2016. [cit. 16. 12. 2019]. Dostupné z: https://files.avast.com/files/marketing/foundation/analyzaranepece_2015_tisk.pdf.

8 Viz poznámka pod čarou č. 7.

9 Může se to týkat například dětí s poruchami autistického spektra.

Navrhované znění zákona definuje tlumočení a zprostředkování komunikace pro osoby se sluchovým postižením a hluchoslepé osoby jako jednu ze služeb sociální prevence, vymezuje obsah této služby (základní činnosti) a řadí službu mezi sociální služby poskytované bez úhrady.

Obsah služby je v navrhovaném znění definován jako poskytnutí kontaktu se společenským prostředím a pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí. Takovéto vymezení služby považuji za velice neurčité, použité pojmy umožňují rozličný výklad.¹⁰ Není jasně stanoveno, které životní situace spadají pod navrhované vymezení služby, tudíž není ani možné rozlišit, kdy bude služba poskytnuta bez úhrady jako sociální služba a kdy si bude člověk se sluchovým postižením muset tlumočení a zprostředkování komunikace zaplatit.

Nadále také není upraven standard kvality poskytování této služby, kdy chybí jakákoliv regulace předpokladů výkonu činnosti tlumočnického jazyka. Otázkou předpokladů výkonu činnosti tlumočnického jazyka se opakovaně zabýval Výbor OSN pro práva osob se zdravotním postižením ve svých závěrečných doporučeních, adresovaných smluvním státům. Zdůraznil, že se přijetím Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením státy zavázaly zajistit lidem se sluchovým postižením poskytování tlumočnických služeb **kvalifikovanými tlumočníky znakového jazyka**. Proto by i Česká republika měla přijmout právní úpravu, kterou stanoví předpoklady výkonu činnosti tlumočnického jazyka.

Tato připomínka je zásadní.

10. K bodu 89 [§ 88 písm. f)]

Předkladatel nově zavádí povinnost poskytovatele sociálních služeb respektovat důstojnost, soukromí a integritu osoby, které poskytuje sociální službu. Není však dostačující pouze to, že se poskytovatel či jeho zaměstnanci nedopouštějí závažného jednání. Pozitivní závazek vyplývající z čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod vyžaduje, aby proti takovémuto jednání poskytovatel zasáhl, jestliže se o něm dozví nebo se dozvědět mohl.

Navrhuji proto vymežit povinnosti poskytovatele následovně:

„Poskytovatel sociálních služeb je povinen

f) respektovat a chránit před neoprávněným zásahem důstojnost, soukromí a integritu osoby, které poskytuje sociální službu“

Tato připomínka je zásadní.

11. K bodu 136 [§ 107 odst. 2 písm. p)]

V návaznosti na povinnosti poskytovatele respektovat a chránit před neoprávněným zásahem důstojnost, soukromí a integritu osoby, které poskytuje sociální službu, navrhuji následující skutkovou podstatu přestupku:

¹⁰ Podle § 8 odst. 1 zákona č. 155/1998 Sb., o komunikačních systémech neslyšících a hluchoslepých, ve znění pozdějších předpisů, se právo na poskytnutí služby váže na „návštěvu lékaře, vyřizování úředních záležitostí a zajišťování dalších nezbytných potřeb“. I tyto pojmy jsou však výkladově neurčité.

„(2) Přestupku se dopustí ten, kdo jako poskytovatel sociálních služeb

p) poruší povinnost respektovat **a chránit před neoprávněným zásahem** důstojnost, soukromí a integritu osoby, stanovenou v § 88 písm. f),“

Skutková podstata je navržena tak, aby postihovala rovněž situace, kdy zásah nevyplývá z jednání konkrétního jednotlivce, ale jde o důsledek nevyhovujících podmínek, které poskytovatel vytvořil. Zároveň tento zásah do práv osob, kterým je sociální služba poskytována, musí být neoprávněný.

Tato připomínka je zásadní.

12. K bodu 136 (§ 107)

V souvislosti s bodem 89 [§ 88 písm. f)] a bodem 136 [§ 107 odst. 2, písm. p)] navrhuji v § 107 doplnit nový odstavec 9, který zní:

„(9) Za přestupek podle odstavce 2 písm. p) lze uložit trest zákazu činnosti, pokud to vzhledem k povaze jednání či postupu poskytovatele vyžaduje zájem na ochraně osob před opakováním či trváním zásahu do jejich základních práv a svobod.“

V případě, že poskytovatel svým závazkům vyplývajícím ze zákona nedostojí, musí být postih efektivní, aby od nežádoucího zacházení v budoucnu odradil, což v krajních případech zaručuje zákaz činnosti.

Tato připomínka je zásadní.

13. K bodu 70 (§ 79)

V souvislosti s bodem 89 [§ 88 písm. f)] a bodem 136 [§ 107 odst. 2 písm. p) a § 107] navrhuji v § 79 odstavci 1 doplnit nové písmeno j), které zní: „j) skutečnost, že fyzická nebo právnická osoba, která je žadatelem o registraci, není ve výkonu trestu zákazu činnosti uloženého podle § 107 odst. 9 nebo jiného právního předpisu.“

Zákaz činnosti by měl být realizován tak, aby odnětí registrace jedním registrujícím orgánem zabránilo sankcionovanému subjektu registrovat obdobnou službu v jiném místě a pokračovat tak v závadném jednání.

Tato připomínka je zásadní.

14. K bodu 106 (§ 93a odst. 5)

Navrhované ustanovení je v rozporu se základními principy GDPR [nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údaj]. Není jasné, proč je takovýto „bianco“ šek na sdílení jakýchkoliv informací o klientech sociální práce nezbytný, za jakým účelem mají být informace předávány a v jakém rozsahu. Ač se taková úprava může jevit jako praktická, narušuje vztah sociálního pracovníka a klienta a vybočuje z etického rámce sociální práce. Spolupráce s klientem je postavena na vzájemné důvěře, klient pracovníkovi sděluje často citlivé informace s vírou, že u něj zůstanou v bezpečí. Navrhovaná úprava vztah důvěry nenávratně poškozují. Sociální práce má být vykonávána v úzké interakci s klientem a sociální pracovník by bez jeho vědomí a souhlasu neměl sdílet

jeho osobní údaje s nikým jiným. Nadto pak v situaci, kdy je možné na začátku spolupráce nebo kdykoliv během ní klientovi sdělit, s kým a proč je vhodné a potřebné sdílet informace o jeho situaci. Samozřejmě se mohou vyskytnout případy, kdy je nemožné souhlas klienta získat (např. zdravotní stav), a je vhodné, ne-li nutné, aby spolu sociální pracovníci komunikovali v zájmu vyřešení jeho nepříznivé situace.

V § 93a proto navrhuji zrušit (vypustit) odstavec 5 nebo ponechat možnost předání údajů o klientech sociální práce pouze pro případy, kdy nelze vyžádat souhlas klienta (takovou úpravu již obsahuje zmíněné Obecné nařízení).

Tato připomínka je zásadní.

15. K bodu 106 (§ 93a odst. 6)

Správní řád se vztahuje na určité činnosti veřejné správy, nikoliv na úředníky/sociální pracovníky. Záleží tedy na tom, jakou činnost a podle kterého zákona bude sociální pracovník vykonávat, nikoliv na tom, že jde o pracovníka zařazeného jako sociální pracovník. Zásadně nelze souhlasit s tím, aby se o činnostech sociální práce nevedla písemná spisová dokumentace. Předkladatel snad chtěl uvést, že se nevede listinná dokumentace (nýbrž písemná dokumentace v elektronické podobě). Není možné, aby výkon činností sociální práce neměl odraz v žádné dokumentaci.

V § 93a navrhuji zrušit (vypustit) odstavec 6.

Tato připomínka je zásadní.

16. K bodům 110 až 112 [§ 95 písm. g)]

Předkladatel v navrhované změně právní úpravy nově uvádí, že kraj na zajištění dostupnosti poskytování sociálních služeb na svém území spolupracuje s ministerstvem a krajským úřadem. Z návrhu však není nijak zřejmé, jaká bude míra odpovědnosti za zajištění dostupnosti sociálních služeb u jednotlivých subjektů. Podrobnosti k odpovědnosti za zajištění dostupnosti neobsahuje ani důvodová zpráva.

Změnu dotčeného ustanovení bez dalšího proto nepovažuji za vhodnou, neboť se domnívám, že zakládá právní nejistotu ve věci zajištění dostupnosti sociálních služeb a může také představovat zásah do konkrétních práv jednotlivců.¹¹

Tato připomínka je zásadní.

17. K bodu 114 (§ 96b)

Oceňuji, že předkládaná novelizace zakotvuje systém vyřizování stížností v sociálních službách. **Nesouhlasím však s navrženou podobou řešení.** Stížnosti by měly být řešeny primárně poskytovatelem a teprve pokud klient se způsobem vyřízení nesouhlasí, by měla být stížnost podána ministerstvu.

Předkládám proto upravený návrh ustanovení o vyřizování stížností v sociálních službách:

§ 96b

¹¹ Nález Ústavního soudu ze dne 23. ledna 2018 sp. zn. I. ÚS 2637/2017.

Stížnosti v sociálních službách

(1) Při poskytování sociálních služeb může osoba (dále jen „stěžovatel“) podat stížnost na kvalitu nebo způsob poskytování sociální služby.

(2) Stížnost se podává poskytovateli, proti kterému směřuje. Podání stížnosti nesmí být na újmu stěžovateli, nebo klientovi, jehož se stížnost týká.

(3) Poskytovatel je povinen

a) vyřídit stížnost do 30 dnů ode dne jejího obdržení,

b) vést evidenci o podání stížností a o způsobu jejich vyřízení.

§ 96ba

(1) Pokud stěžovatel, který podal poskytovateli stížnost podle §96b, s jejím vyřízením nesouhlasí, může podat stížnost ministerstvu. Zároveň uvede důvody nesouhlasu s vyřízením stížnosti poskytovatelem.

(2) Poskytovatel je povinen poskytnout ministerstvu součinnost při řešení stížnosti. K prošetření stížnosti je ministerstvo oprávněno provést místní šetření.

(3) Ministerstvo může stížnost odložit, jestliže

a) je zjevně neopodstatněná,

b) jde o stížnost ve věci, která již byla ministerstvem přešetřena a opakovaná stížnost nepřináší nové skutečnosti.

O odložení stížnosti a důvodech odložení ministerstvo písemně vyrozumí stěžovatele.

(4) Ministerstvo je povinno stížnost prošetřit

a) do 30 dnů od jejího obdržení,

b) do 60 dnů od jejího obdržení, jestliže provádí místní šetření.

(5) Ministerstvo písemně vyrozumí stěžovatele, který stížnost podal, o způsobu vyřízení stížnosti.

(6) Jestliže ministerstvo při šetření stížnosti dojde k závěru, že není plněna kvalita poskytování sociálních služeb nebo tyto služby nejsou poskytovány způsobem odpovídajícím zákonu, uloží poskytovateli nápravná opatření s uvedením lhůty k jejich splnění či podá podnět k dalšímu postupu příslušnému orgánu.

(7) Pokud zjištěné skutečnosti nasvědčují tomu, že byl spáchán přestupek podle tohoto zákona, zahájí ministerstvo z moci úřední řízení o přestupku, či podá podnět k zahájení řízení u jiného orgánu příslušného podle §108.

Tato připomínka je zásadní.

B. Část první, čl. II (Přechodná ustanovení)

18. K bodu 12

Nesouhlasím s návrhem vyjmout z povinnosti zajištění materiálně-technických podmínek odpovídajících druhu poskytovaných sociálních služeb dosavadní (registrované) poskytovatele některých služeb (domov pro seniory, domov pro osoby se zdravotním postižením a domov se zvláštním režimem). V současnosti se jedná o 1101 poskytovatelů,¹² kteří by neměli povinnost plnit materiálně-technické podmínky odpovídající jimi poskytované službě. Předkladatel tuto úlevu nevysvětluje.

Proto navrhuji stanovit poskytovatelům sociálních služeb, kterým bylo vydáno rozhodnutí o registraci před nabytím účinnosti této novely, lhůtu dvou let ke splnění materiálně-technických podmínek.

Tato připomínka je zásadní.

Brno 22. ledna 2020

Mgr. Anna Šabatová, Ph.D.
veřejná ochránkyně práv

12 Informace získány z Registru poskytovatelů sociálních služeb. Viz http://iregistr.mpsv.cz/socreg/hledani_sluzby.do?SUBSESSION_ID=1579078140208_1.